

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. 319. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-falster01-shoot-idm140591132369488.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

k) Blandt alle de nævnte adelige skribenter er Arild Huitfeldt og Tyge Brahe velkendte; Falk og Erik Brahe var den sidstes brodersønner; den første udgav 1602 i Basel en latinsk tale om forsynet; rigsråden Jakob Ulfeld (d. 1593) forfattede en beskrivelse over sin uheldige sendefærd til Rusland og en kort Danmarkshistorie; Cornelius Lerche var astronom og Falsters samtidige; Korfits Rosenkrans (d. 1653) var juridisk forfatter; rigsråden Jørgen Rosenkrans (d. 1596) efterlod sig en levnedbeskrivelse; Falster tænker dog snarere på hans navne, hovmester på Sorø akademi og forstander på Herlufsholm, teologisk forfatter, d. 1675; Gunde Rosenkrans (d. 1675), rigsråd, var lærd teolog, mest kendt for sine politiske skrifter og sammenstød med enevælden; Jakob Rosenkrans (d. 1668) var søn af Gunde R. og udgav nogle- lov- og ligtaler; Holger Rosenkrans den lærde (d. 1642), rigsråd, teologisk (og juridisk) forfatter, var navnkundig som lærd skribent og bogsamler; Korfits Trolle (d. 1684) var forstander på Herlufsholm; Otto Skeel (d. 1696), geheimeråd, var forfatter af latinske historiske skrifter; Otto Krag (d. 1666), rigsråd, var juridisk forfatter, mest kendt som adelspartiets fører 1660; Axel Gyldenstjerne (d. 1603) skrev bl. a. Syvårskrigens historie; Knud Gyldenstjerne (d. 1552) digtede salmer; måske tænker Falster også på hans navne, der som bisp i Odense skrev fortalen til Jørgen Sadolins udgave af Luthers lille katekismus (1532); Henrik Gyldenstjerne, landkommisær i Skåne, udgav 1635 en rimet oversættelse af Jesu Siraks bog; Jens Bjelke (d. 1659), norsk kansler, udgav rimede (!) lovglossarer og bibelske huskerim; Axel Arenfeld (d. 1647) var sekretær i Danske kancelli, senere forlenet med Giske i Norge; Jens Bille (d. 1575) var lensmand på Guiland; Erik Krabbe (d. 1564), rigsråd, oversatte bl. a. Jydske lov på Højtysk og gjorde forarbejder til en almindelig 320 lovbog; Mogens Fnis (d. 1675), senere greve til Frijsenborg, udgav bl. a. 1643 en latinsk lovtale over Sorø; Markus Gjøe (d. 1698) var statsminister, forstander på Herlufsholm m. m. og en højt anset mand, udgav bl. a. en latinsk tale om gode love; Stygge Høg (d. efter 1682) var landsdommer på Låland og udgav flere mindre latinske skrifter; Peder Lange (d. 1661) var landsdommer i Nørrejylland; Kristian Urne (d. 1669) udgav flere latinske taler; Henrik Rantzau (d. 1598), statholder i hertugdømmerne, var navnkundig som storstilet bogsamler, mæcen og forfatter bl. a. af astrologiske, historiske og geografiske skrifter; måske tænker Falster også på hans sønnesøn og navne, rigsråd, der 1669 udgav en dagbog fra en rejse i Orienten; Knud Sehested udgav 1657 latinske taler holdte på Sorø akademi; kansleren Kristen Thomesen Sehested (d. 1657) var mæcen, bogsamler og salmedigter; hans fader Thomas Sehested døde 1609; Ulrik Kristian Gyldenløve, Kristian 4.s søn med Vibeke Kruse, d. 1658, var i 1642 kun tolv år gammel.